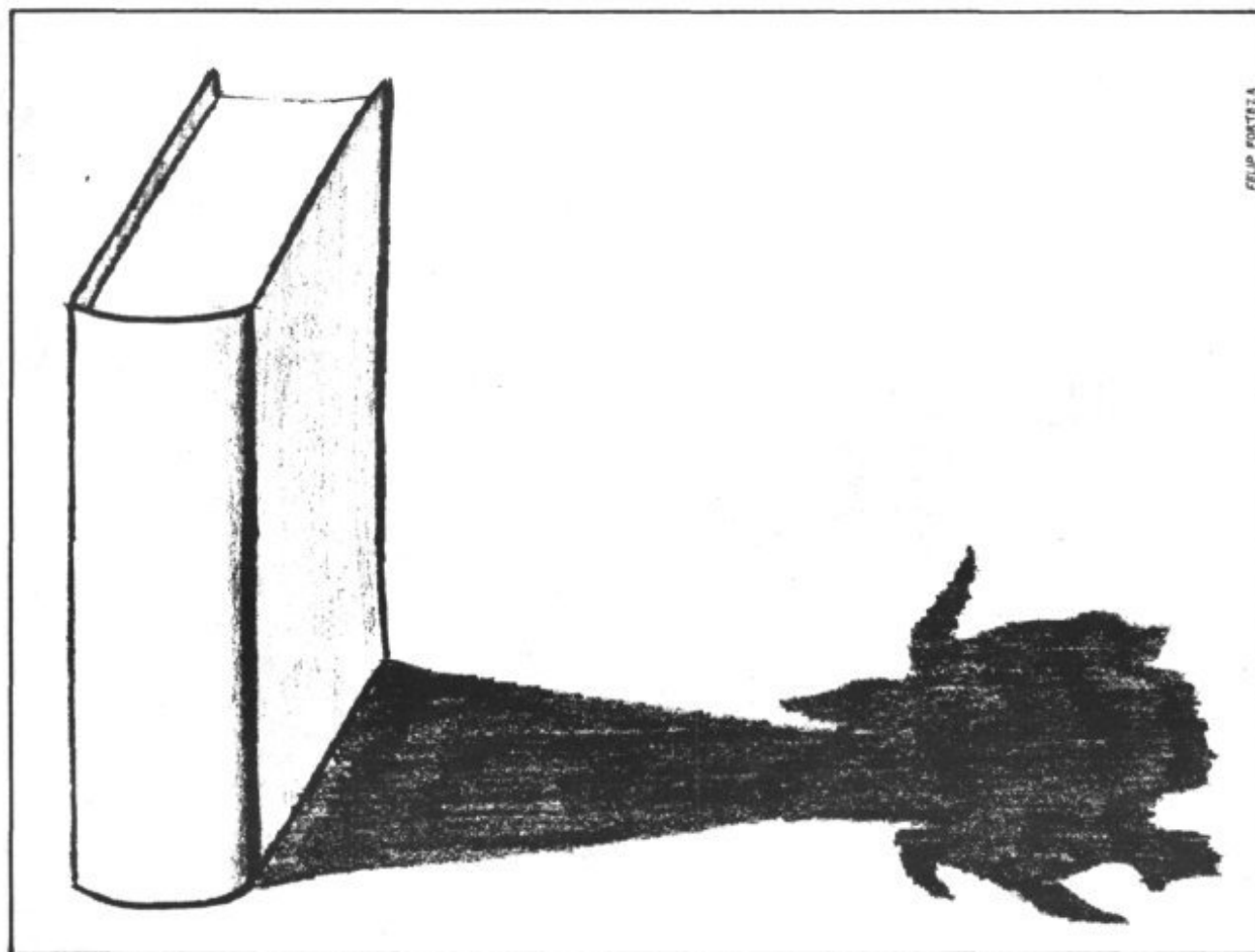

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETT-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * ABRIL DE 1986 * Nº 116

FELIP FORTEZA

ELS CONSELLS ESCOLARS

Segurament quan llegigueu aquestes línies ja hauran tengut lloc les eleccions al Consell Escolar de Sant Llorenç, eleccions que s'enquadraran dins el programa de democratització de les escoles que preveu la LODE, i de les quals han donat complida informació els mitjans de comunicació.

Si pegam una ullada a les competències d'aquests Consells Escolars ens adonarem de la seva importància, ja que, entre d'altres coses, seran els qui confeccionaran els programes del centre -tècnics i d'ideari-, elegiran el director, admetran o expulsaran alumnes, decidiran sobre la conveniència o no d'impartir classes en català o de religió, per posar alguns exemples, etc. Seran, en definitiva, els qui dirigiran l'escola -en tot el sentit de la paraula- durant els vinents dos anys.

D'això se'n dedueix que si el grup que formarà aquest Consell té les idees clares i ganes de fer feina, l'escola en sortirà beneficiada, mentre que si, al contrari, manté una actitud passiva i ambigua, aquesta circumstància també recaurà sobre el desenvolupament del col·legi.

Malgrat les esmentades consideracions és decepcionant haver de constatar el poc interès que vénen demostrant els pares en relació a aquest tema, tant a l'hora d'assistir a les reunions explicatives -a la que va fer la Junta Electoral sols no hi va comparèixer un 20% de les famílies censades- com a la de presentar-se candidats. No val queixar-se de les decisions que en el futur prengui el Consell escolar si no s'ha complert amb el deure d'anar a votar i s'ha renunciat al dret de prendre-hi part, com tampoc no és correcta l'acusació de que sempre hi són els mateixos si no n'hi ha més que estiguin disposats a concórrer a les eleccions.

Sigui com sigui, el que és cert és que l'Escola ha entrat en una nova i important etapa que confiam respongui a les expectatives que els sectors implicats esperen, i que el nou Consell Escolar continuï pel camí de col·laboració entre pares, alumnes, mestres i institucions que tan encertadament va iniciar-se a l'etapa anterior.

NOTA

En el ple extraordinari que va tenir lloc el 25 d'abril es va prendre l'acord que el representant de l'Ajuntament al Consell Escolar fos el president de la Comissió de Cultura, n'Ignasi Humbert.

II CONGRÉS IN
TERNACIO
NAL DE LA
LLENGUA
CATALANA
MCMVI 86

Quan surti al carrer aquest número de Flor de Card, el Congrés arribarà a l'apogeu, amb la celebració de les sessions, entre el 30 d'abril i l'11 de maig. Certament, però, les activitats de projecció pública s'han anat realitzant sense interrupció des de fa mesos.

En efecte, des del començament del Congrés, hom l'ha plantejat des de dos caires. Per un cantó, hi ha la tasca científica, coordinada per reconegudes personalitats, com ara Aina Moll, Isidor Marí i Francesc Vallverdú. Per l'altre, la feina de promoció dins la societat.

Aquesta doble vessant originà una complicada organització en àrees científiques i comissions territorials.

Entre els actes de projecció pública, és de destacar una simultània de conferències que tindrà lloc a cent poblacions de les terres de llengua catalana, el dia 8 de maig, i així mateix la publicació d'un Llibre Blanc sobre la unitat de la llengua a càrrec de cinc professors d'universitat d'Itàlia, Estats Units, Gran Bretanya, Canadà i Alemanya.

El Congrés ja té una cançó pròpia, que transcrivim tot seguit:

Una veu per al món

Obrim serens la nostra parla
als mil parlars del món amic,
amb les clarors d'un verb antic,
vora la mar i als peus dels cims.
Durs al treball per terra endins
solquem el pla, que volem lliure,
oberts a tots,
viure i conviure.

Pere J. Llull

Degut a que a la mateixa hora s'estava celebrant una conferència sobre la sexualitat de l'infant, l'assistència a la reunió ordinària de la Junta de l'APA del 9 d'abril no fou tan nombrosa com sol esser habitual. Així i tot, i per mor de l'avinentsa de les eleccions als Consells Escolars, la dotzena curta d'assistents considerà oportú el celebrar la reunió.

En primer lloc els qui havien assistit -el dia anterior- a la reunió d'AAPPAA de la comarca que s'havia celebrat a l'Institut de Manacor, donaren compte del que s'havia tractat, posat especial esment a tot allò que feia referència a les eleccions dels Consells Escolars. En aquest sentit es va procedir al sorteig del pare/mare que havia de formar part de la Junta Electoral, circumstància que recaigué damunt el secretari de l'APA, en Pere Mesquida. Continuant en el mateix tema considerarem oportú enviar una petita nota informativa als pares explicant els punts més importants de la nova normativa que regeix amb la implantació de la LODE, anunciant-los, al mateix temps, que les eleccions serien el 28 d'abril.

El dia abans havia tengut lloc una altra reunió per tal de tractar l'assumpte de l'Escola Municipal de Música que diversos grups -entre ells l'APA- havien sol·licitat a l'Ajuntament. Els qui hi havien assistit digueren que la primera passa era la formació d'un Patronat, que en principi estaria integrat per dos membres de l'Ajuntament, dos de la Banda de Música, dos de l'APA, dos del Card en Festa i dos de l'Escola Card, els quals mantendrien diverses reunions destinades, primordialment, a la redacció d'uns estatuts. Els dos representants de l'APA seran en Joan Bauçà i en Joan Santandreu.

El director ens va fer sebre que les noves aules ja estaven funcionant i que havien informat al delegat del MEC, el Sr. Crespí, de les deficiències que l'APA hi havia detectat. Va assegurar que se solucionarien quan s'edificassin les dues aules de la planta baixa, cosa que esperen fer durant el present curs.

I sense més temes a tractar, s'aixecà la reunió.

***

A una Assemblea General a la qual, la veritat, hi varen assistir molts pocs pares, dia 17 d'abril la Junta Electoral que organitza les eleccions als Consells Escolars va informar dels detalls de la nova llei i va contestar les preguntes que els assistents tengueren a bé formular.

En el mateix acte es va procedir al sorteig dels membres que hauran d'integrar les taules electorals dels pares i dels nins i es començà la inscripció de candidats.

BANC ESPANYOL DE CRÉDIT

BANESTO

La major empresa bancària d'Espanya
al seu servei.

Luchar contra el cáncer es:

Diagnosticar a tiempo y
Ayudar económicamente
a la investigación

**JUNTA PROVINCIAL DE
BALEARES**

TEL. 23 01 49

JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

13 anys de campaments

UNA EXPERIÈNCIA EDUCATIVA

FLOR DE CARD -4- (72)

Rellegint l'article del mes passat tot referit als campaments de l'any 73, hom pot deduir que el cert desautoritarisme que es menta es pot deure a una certa "evolució lògica" (?) o a la simple participació femenina, i això no resulta cert del tot.

De fet, en el maig del 73, un grapat de llorencins assistírem a Ca'n Tàpara a un interessant curset de tècniques (expressió corporal a càrrec d'un tal Mayans i jocs a càrrec d'un germà del que després seria vicari de la vila, Mn. Ramon Lladó). És a dir, part de l'autoritarisme es suplia per allò que ni havíem intuït ni la formació de l'Escola Normal ens havia ensenyat: l'ús de tècniques alternatives: convèncer, guanyar-se els al.lots en lloc de menar els al.lots.

Uns altres aspectes que es deixen de banda són les misses que es realitzaven el diumenge en què els pares ens visitaven i el de les banderes. Cada campament del 72 i del 73 tingueren un banderí distintiu -brodat a la vila; ¿on deven capllevar aquells banderins? - que onejava vora la "mallorquina del castellet", quan mostrar aquesta bandera sense la "roja i gualda" era una mena de pecat, si més no, venial (com han canviat les coses, eh?).

ANY 1974. EL FORAT

La idea sorgí d'algunes jovenelles de l'any 73. A l'any 74 havíem d'anar de campament

a Menorca, però... la idea resultà foradada; a l'hora de tancar el plaç d'inscripció per un campament que s'havia convocat per a nines de 15 a 20 anys, sòlament hi hagué dues inscripcions en ferm. I s'abandonà el projecte.

Ara mateix no som capaç de recordar el perquè no es féu la corresponent tanda per a nins més joves, i més quan, si no ho record malament, el Club Card vivia temps àlgids d'activitat.

Potser el fracàs del campament de Menorca ens fes pensar que la gent n'estava cansada dels campaments, fracàs que, d'altra banda, en el seu dia s'atribuí a factors econòmics -l'any que ve hem de fer un festival per arreplegar dobbers!- i també a l'excessivament lleugera diferència d'edat entre monitors i possibles acampats. Vull dir que la manca d'inscripcions a l'any 74 resulta en certa manera lògica i molt més ho és vist en perspectiva (com han canviat les coses, eh?).

Guillem Pont

Mujer:

- Vigile su salud
- Hágase un chequeo ginecológico

ES UN CONSEJO DE
LA ASOCIACIÓN ESPAÑOLA CONTRA EL CÁNCER
JUNTA PROVINCIAL DE BALEARES

Solicítelo gratuitamente al Tel. 23 01 49

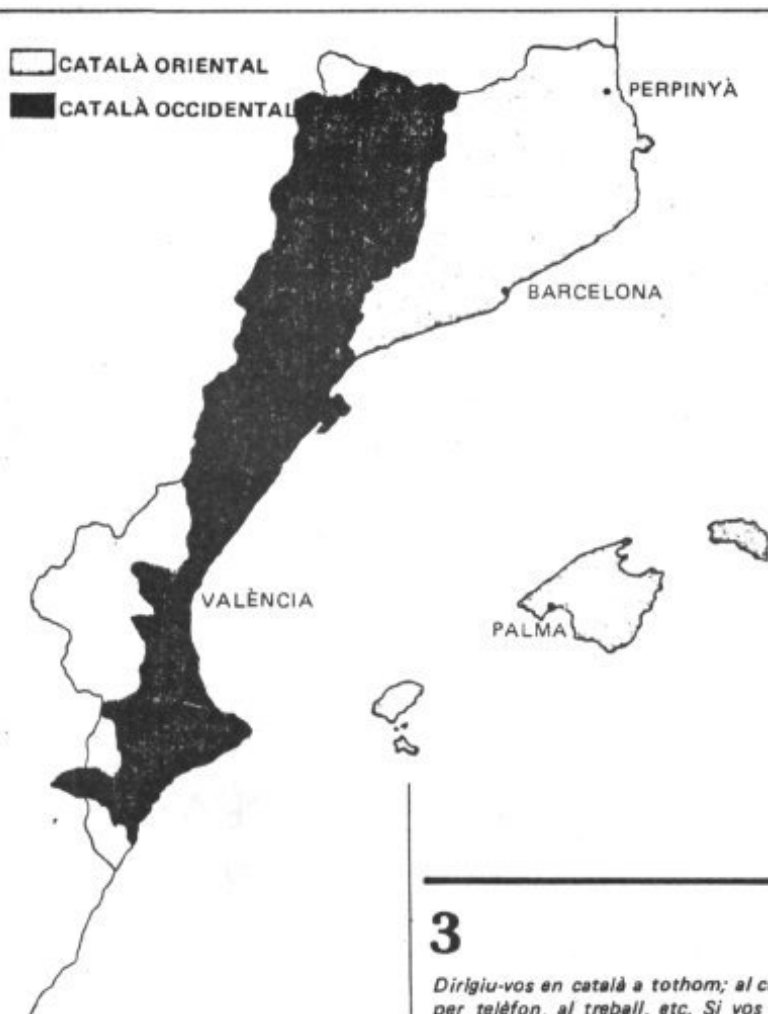
Any 1973. Missa a la Diada de Pares a s'Hospitalet.

DECÀLEG DEL CATALANOPARLANT

PEL PROFESSOR DR. TILBERT D. STEGMANN, DE L'INSTITUT FÜR ROMANISCHE SPRACHEN UND LITERATUREN DER J.W. GOETHE-UNIVERSITÄT. FRANKFURT AM MAIN, ALEMANYA FEDERAL.

1

Parlau la vostra llengua sempre que pugueu, especialment amb la família i els amics i coneguts. Feis-vos el propòsit de parlar en català als qui sabeu que vos entenen, encara que fins ara els hàgiu parlat en castellà.

2

Sigueu respectuosos amb tothom que parla una altra llengua, però exigiu que els altres siguin respectuosos amb la vostra.

3

Dirigiu-vos en català a tothom: al carrer, per telèfon, al treball, etc. Si vos entenen, continuau parlant-los en català, encara que responguin en un altre idioma.

4

Als coneguts vostres que encara no comprenen bé el català, animeu-los a provar de comprendre'l, parlau-hi a poc a poc i explicau-los de tant en tant algunes paraules.

5

Si veis algú que s'esforça a parlar en català, ajudeu-lo. I demostrau-li que valoreu el seu comportament.

6

Deixau de corregir qui no vulgui ser corregit, però donau l'exemple de demanar a persones o a entitats autoritzades quines expressions incorrectes cal substituir. Ajudem-nos els uns als altres a mantenir un català bo i viu.

7

Respectau les diferències regionals del català. Parlau amb catalans, valencians, rossellonesos, etc. i coneixeu els accents i mots diferents que tenim tots. Aquesta és la riquesa del català, com de totes les llengües cultes.

8

Feis-vos subscriptor de diaris i revistes en català, i que siguin en la nostra llengua les lectures que faceu, els espectacles a què assistiu, els programes de ràdio que escoltau i la televisió que mirau, etc. Facem allò que havia estat prohibit durant tants d'anys.

9

Preneu la decisió d'escriure totes les cartes i notes en català. A partir d'avui posau sempre el vostre nom en català. Ompliu-hi els talons. Feis canviar els vostres papers impresos, els rètols, etc. Seria ben trist que per estalviar despeses deixàssim de donar testimoni de coherència lingüística.

10

Exigiu de tothom, fins i tot de les institucions més rutinàries, que vos escriguin en català. Feis-ho amablement. No vulgueu perdre el temps i nirvis lluitant contra els enemics declarats de la llengua del país. Deixau-los de banda.

Tota persona que defensa la seva pròpia llengua sense agredir ningú, té el dret al seu costat.

ÉS UN TEXT DIVULGAT PER LA COMISSIÓ TERRITORIAL DE LES ILLES BALEARS DEL II CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA I OBRA CULTURAL BALEAR. Apartat 619. Palma.

SOBRE UN CENTRE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL

Per Pere Estelrich i Massutí

No són poques les vegades que hem d'anar d'un lloc a l'altre -d'Herodes a Pilat, com se sol dir- cercant material per a una feina d'investigació concreta. Qualsevol centralització és, en aquests casos, ben arribada.

Existeixen, però, entitats que, encara que poc conegudes o insuficientment divulgades, ajuden a l'elaboració de tasques sobre la nostra història més o menys recent, concentrant dades i documents. Són, aquests, centres de documentació en els quals l'erudit i el profà poden trobar-hi material a l'hora de confeccionar un treball d'investigació o d'anàlisi. Llocs, com deia, no sempre coneguts per a tothom, però decidits i valuosos, capaços d'omplir un buit quant a documentació es refereix.

Permeteu-me que amb aquest escrit intenti descobrir-vos o en el millor dels casos acostar-vos el que és sens dubte el centre de documentació musical més important de l'illa. Us parl del "Centre de Recerca i Documentació històrico-musical de Mallorca", arxiu d'informació musical, punt de partida de treballs d'història i de teoria de la música nostra.

Com ha sorgit aquest centre? Qui el porta? Com arribar-hi...? Bé, no facem tanta de via. Anem per parts.

L'iniciador de la tasca del Centre fou Joan Parets i Serra, nom ben conegut dins els àmbits musicals illencs. Fa més de vint anys que ha anat arreplegant material: textos, programes de mà, notícies... fins i tot enregistraments discogràfics, relacionats sempre amb el fet musical mallorquí. Poc a poc, Parets ha anat augmentant el volum del seu arxiu.

Però el recercador no ha escatimat esforços: ha buidat col·leccions, ha acudit a biblioteques, ha visitat els museus i les parròquies, prenent notes i elaborant fitxes.

Avui, després de tots aquests anys, el que comença essent un arxiu particular fruit d'un esforç personal s'ha enriquit amb l'aportació d'altres documentalistes. La persona -Parets- s'ha constituït en entitat, la qual cosa li ha marcat un nou caràcter.

Per altra banda, el Centre de Recerca i Documentació Musical és també un organisme viu. Vull dir que no només arreplega material, sinó que es mou. Així, com a tal, ha participat a congressos de documentalistes

(el més recent el passat més de novembre, organitzat pel Ministeri de Cultura. Enllà, el Centre establí contactes amb organitzacions similars d'altres Comunitats Autònomes), ha confeccionat treballs biogràfics sobre la figura d'alguns músics mallorquins... i actualment està preparant diferents conferències per tal de divulgar la història de la nostra música.

L'arxiu del Centre està obert a tothom. Qualsevol persona que necessiti documentació relacionada amb el fet musical pot acudir-hi (la Rectoria de Lloseta és, ara per ara, el seu lloc estable). De fet, no pocs estudiosos s'han servit del seu material. El Centre de Recerca apareix, ja, a diverses bibliografies de diferents treballs de Música.

(Col·laboració especial per a l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca).

AUTOESCOLA
CARDASSAR

major, 22

VIDRES I MIRALLS

CRISTALLERIA
Sant Llorenç

Carrer Major, 71
Telèfon 56 92 11

Polític!

Si vols arribar a esser batle i no tens ni punyetera idea de com aconseguir-ho...

Si has de menester un slogan amb ganxo, d'aquells que fan votera...

Si vols adquirir una imatge política europea...

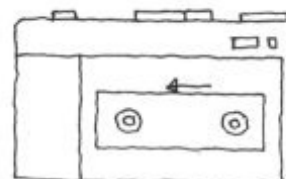
No ho dubtis, PROPOLOSA és sa teva solució.

PROPOLOSA (Promocions de Polítics Locals S.A.) et garanteix un futur polític de primera fila encara que siguis es més terròs d'es candidats. Com a credencial d'es nostros serveis anirem publicant petits retalls d'es "Vademècum d'es Polític Local" que es nostro Centre d'Estudis ha elaborat. No deixis de llegir-los.

Si hi ha cap constructor valent i honrat que hagi de menester un magnetòfon per gravar qualche conversa privada Flor de Card en té un a sa seva completa disposició.

En es mateix temps li ofereix ses seves planes per publicar qualsevol cosa que consideri que es públic hauria de sebre.

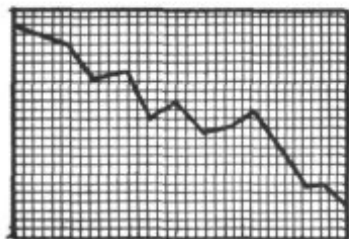

"Vademècum d'es Polític Local" (I)

Si per una d'aquelles coses es teu negoci no marxa tan bé com tu voldries i creus que sa millor manera d'enrengar-lo és entrant dins s'Ajuntament, com que ara ja no ve an es cas envitricollar-se en una candidatura independent, sa primera passa és trobar un partit que no et faça massa morros. Si no s'avé gaire amb sa teva manera de pensar no passis ànsia, que s'ideologia és una nosa que, una vegada voltat cama a ses eleccions, s'amaga dins un calaix i no se'n torna parlar pus.

Ja dins es partit, si n'hi ha d'altres que aspiren a anar de primer, procura que se barallin entre ells i presenta't com a moderador, que avui en dia se ven molt això d'es "centre moderat".

"És una gentilesa de PROPOLOSA"

Com que an es de Flor de Card mos agrada tocar amb so nas es problemes que afecten directament a Sant Llorenç, hem enviat dos agorats reporters an es nord d'Àfrica perquè mos trametin informació de primera mà sobre es conflicte que mantenen amb sos ianquis.

Tot just arribar s'han posat en contacte amb sos encarregats i mos han enviat una informació de lo més tranquilitzadora: si sa cosa no s'embruta més no fan comptes pedregar es "wimpy" de ca'n Pep Xim. Per si de cas, emperò, i per allò de que val més sa que guarda que sa que cura, ses bases d'es puig de Ses Fites i Na Penyal se troben en estat d'"alerta carabassa", que, com se sap, recomana mantenir sa "carabassa" clara davant es caramull d'informació partidista que uns i altres mos envien.

Com que per lo vist es turisme de qualitat fuig de Mallorca com un ca de ses garrotades, n'Ignasi i en Tomeu Mestre, convidats per voltros i jo a través de ses entitats autonòmiques anaren a passar dos dies a Màlaga per veure com se'n desfà sa competència.

Després de pensar-s'ho bé pareix esser que sa millor solució que hi veuen es sembrar Mallorca d'herba, omplir-la de foradets i que es turistes provin d'aficar-hi pilotetes a bastonades. Diven que això els agrada tant que s'hi gastarien tot quan tenen per poder-hi jugar, i no és cosa d'exposar-mos a perdre divises per un parell de quarterades de gram.

És ben ver que tot entretén!

En aquest racó, com sempre, podem resar un parenostro perquè l'any 2000 ses aigües estiguin canalitzades, que a l'instant serem s'únic poble de Mallorca que no les hi té.

Josep Cortès

VIII

Hei vosaltres! Companys! Companys meus!
 Mirau-me! Mirau-me bé;
 Es produeix la metamorfosi:
 ara som
 el millor escultor! El millor pintor! El millor creador!

El millor de tots...!

Per tu.

El teu cos es dibuixa dins jo

fins topar-me
 amb el més elemental
 de la teva carn,
 circumferències triangles rectes

delicadesa,
 harmonia quan el teu cor batega,

cada pic més arran
 cada pic més aprop!

-ja el tenc ja el tenc!
 ja és meu!-

De vegades,
 em deixes descloscat

altres,
 mig enlluernat

i les més,
 fossilat dins les meves
 fluixetats.

Ara mateix,
 just ara,
 la mar patina per damunt la platja

deixant,
 les teves trenta-sis trepitjades
 per gaubança i ventura de la nit estel·lada.

Em sembles de vidre...
 o tal vegada de fang o d'aigua...

ets fruit i llavor
 de tots els colors i minerals,

ells,
 tots ells s'han ajuntat
 per fer-te així com ets,

així és
 com t'estimo i et desig,

Laila, així com sou.

Guillem Femenies

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:
NEGOCIS

Barbarisme Forma correcta

AGOTAR	esgotar, acabar
AHORRAR	estalviar
ALMACEN	magatzem
ALQUILER	lloguer
BARATO	barat
COBRO	cobrament
HASIENDA	hisenda
MOSTRUARI	mostrari
PORCENTATGE	percentatge
RECIBO	rebut
SOCIO	soci
XEQUE	xec

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Flor de Card

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de
 Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon 569119

Abril de 1986

Número 116

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Centre Cultural Card

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Guillem Soler

Miquel Sureda

COL.LABOREN

Felip Forteza, Pere J. Llull, APA, Guillem
 Pont, Pere Estelrich, Josep Cortès, Guillem
 Femenias, Ramon Rosselló, Maria Galmés,
 Antònia Servera, Jaume Galmés, Llorenç
 Ramis, Tomeu "Pistola", Llorenç Artigues,
 Pep Bordoy.

LA DEVOCIÓ DELS MALLORQUINS A MONTSERRAT (I)

Moltes persones a l'hora de redactar els seus testaments assignaven alguna almoïna als hospitals, santuaris i convents de la seva devoció. Consultant diversos protocols notariais hi he vist com molts de mallorquins feren deixes piadoses al monestir de Montserrat. A la Història de Sant Llorenç ja vàrem veure com l'any 1279 la dona Berenguer de Biosca, habitadora de Bellver, deixà dues lliures de cera a Santa Maria de Montserrat, i uns anys més tard, Arnau Figuerola, també de Bellver, deixà 12 diners.

En el present article donaré la relació d'una llarga llista de deixes piadoses fetes per mallorquins al santuari montserratí. L'any 1327, Bernat Serra de Lluçmajor deixa 6 diners a la lluminària de Montserrat (ARM T-207 f. 69v). El 1343, la dona Geraldà, muller de Guillem Mosqueroles de Sóller deixa 2 sous a Montserrat (J-5 f.33).

El 1348 trobam les següents deixes: Francesc Cantallops de Sóller 5 sous; Berenguer Peretó 10 sous; Miquel Balmes de Sóller 3 sous a l'obra de Montserrat i a la Mercè de Barcelona (J-6 f.5, 7v i 23). Pereta muller de Francesc Font de Sóller 20 sous a Montserrat i 10 sous a Sant Jordi d'Orient de Mallorca; Jaume Masdellà de Biniariaix 5 sous; Sibília muller de Pere Reyners de Valldemossa 20 sous inclosa aquella quantitat o pes de cera promesa per sa mare, en nom seu, a Montserrat; Ramon Orriols de Sóller 10 sous a l'obra de l'església de Montserrat; Caterina viuda de Ramon de Masblanc de Sóller 2 sous (AH 5.333 s.f.).

El mes d'agost de 1353, la dona Domenja, muller de Bernat de Puigdorfilà, en testament disposa que sia comprada una llàntia de plata on sia esculpit l'escut o senyal de Puigdorfilà i sia entregada a l'església de Montserrat; Pere Pont, mercader ciutadà, deixa 20 sous a l'obra de l'església de Montserrat; el 1366 Pere Cruells, ciutadà, 10 sous; el 1376 Arnau Serra, mercader, 60 sous (P-144 f. 16v, 22v, 55, 93v).

El 1377, Magdalena muller de Jaume Suau d'Esporles deixa 2 sous a la confraria de Santa Maria de Montserrat (R-24 f. 50v).

El 1421 Arnau Burguet, ciutadà, deixa 3 lliures a l'obre de Santa Maria de Montserrat (S-20 f. 45v). El 1461 Joaneta muller de Francesc Jordi, hostaler ciutadà, 6 diners (P-363 f. 80v).

A diversos testaments fets davant el notari Pere Pastor entre els anys 1448 i 1466 hi trobam les següents deixes al santuari mont-

serratí: Antonina muller de Bernat Gilabert de Sineu 6 diners; Guillem Antich de Sineu un sou; Guillemona muller d'Andreu Parera de Muro 2 sous; Guillem Jaume de Petra 12 diners; Joaneta muller d'Antoni Gibert de Muro 6 diners; Joan Vilar de Muro un sou; Françaia muller de Joan Monge un sou; Martí Mieres de Muro 6 diners; Miquel Gibert 6 diners; Sizona muller de Jordi Palau d'Inca 12 diners (P-328 f. 53, 55, 59, 84, 92 95, 99, 105, 109, 111).

El 1461 Bernat Gilabert de Manresa (Lloret) fa deixes a Lluç, Puig de Pollença i Montserrat; Joan Vanrell 6 diners a Montserrat; el 1455 Pere Ballester de Manacor deixa un sou a Montserrat i un altre sou a l'obra de l'església de Sant Jaume de Manacor. El 1472 Bartomeva muller de Bernat Fuxà de Santa Margalida deixa 12 diners a Montserrat (Id. f. 31, 33, 38, 49).

A l'inventari dels béns de Joan Riera, prevere, fet pels seus hereus l'any 1505, hi llegim: "Item un imatge de la confraria de Nstra Dona de Montserrat" (M-612 f.152v).

La devoció a la Verge Bruna era tan estesa que fins i tot trobam alguna barca que porta el seu nom: el 1432 Antoni de Guirard, mercader de Saona, assegura 100 lliures mallorquines a Antoni Cardona, ciutadà de Barcelona, senyor i patró d'una coca de tres timons anomenada Santa Maria de Montserrat i Sant Antoni, que es trobava al port de Mallorca i havia de viatjar a Atenes (C-60 f. 10v). Aquest senyor d'aquesta nau féu altres actes mercantívols a Mallorca (Id. f60).

El 1430, Lluç de Parets, mercader, de Ciutadella, en el seu testament deixa 10 lliures a l'obra de Santa Maria del Toro, i 60 sous a Santa Maria de Montserrat (C-71 f. 252).

Dia 13 de novembre de 1436, la reina Maria escrivia al lloctinent general del Regne de Mallorca dient que per part de Pere Burgues, ciutadà, havia sabut que eren degudes diverses quantitats de moneda a l'abat i monestir de Santa Maria de Montserrat, fins a suma de 90 florins. D'altra banda la reina comunicava al Bisbe de Mallorca algunes coses referents al procurador de Montserrat a Mallorca que era el prevere Alfonso Enric, encarregat de les almoïnes, vots, etc (ACA reg. 3234 f. 8 i 18v).

Ramon Rosselló
(Continuarà)

ARCO

Del 10 al 15 d'abril va tenir lloc, a Madrid, la mostra d'Art Contemporani -ARCO- que cada any organitza el Ministeri de Cultura, a la qual hi concorren les millors galeries d'art de l'estat.

Sa Pleta Freda, de Son Servera, va esser una de les set que representaren les Illes a la mostra i hi va acudir amb quadres d'un sol autor: el llorencí Guillem Nadal.

Malgrat les discrepàncies que va ocasionar el sistema d'organització de l'exposició, fou bastant general l'opinió dels entesos en el sentit de que enguany el nivell general havia estat superior al de l'any passat, el que feia que no hi hagués cap grup d'artistes que sobresortís pardamunt els altres.

Vagin aquestes retxes com a enhorabona a Guillem Gorrió pel caire que va prenent la seva carrera artística.

NAIXAMENTS

Neix a Son Carrió el dia 29 de març na Beatriz Fuster Aguilar, filla d'es Francesc i na Trinidad. Salut!

N'Antònia Miquel Arrom neix a Son Carrió el dia 11 d'abril. És filla d'en Joan i n'Antònia. Enhorabona!

Neix a S'Illot el dia 16 d'abril en Gabriel Antoni Roig Sureda, fill de n'Antoni i na Caterina. Salut!

EL TEMPS

ESTACIÓ DE CA'N XESC

Dia	litres	fenòmen atmosfèric	vent dominant
1	6	• ≡	
2			O 30
3			
4			
5			
6			N 35
7			
8			
9			
10			
11		•	
12			
13		•	O 25
14	0'7	•	N 25
15			NE
16			
17			
18			
19	22'2	•	
20			
21	1'9	•	
22			N 35
23			
24			
25			
26		• 1/2	
27			
28			
29			
30			
31			
30'8			

Mes MARÇ	
Temperatures màximes	
Dies	graus
	21
Temperatures mínimes	
Dies	graus
	6
Velocitats màximes del vent	
Dies	Qmts/hora
6	N 35
22	N 35
Fenòmen atmosfèric	
Pluja	•
Neu	*
Calabruix	△
Tempestat	⌋
Boira	≡
Rosada	^
Gelada	⌋
Petita nevada	☒

BALL DE BOT

Dia 5 a la Plaça de l'Ajuntament i organitzat per l'Escola Card hi va haver un ball de bot on hi participà molta gent del poble i un grup de Menorca. Hem de dir que va estar molt animat.

ESCOLA

Dia 9, organitzada pel SMOE es va fer una conferència damunt salut i educació sexual a la qual hi assistiren una vintena de persones.

Dia 10 els al.lots de 5è., 6è. i algun de 7è. anaren a Barcelona en viatge d'estudis. Visitaren el Museu de la Ciència, el Zoològic, el museu Picasso, etc.

Dels dies 20 al 25 el SMOE ha organitzat la Festa del Llibre a Sa Rectoria. La gent ha participat bastant comprant i visitant l'exposició-venda de llibres. Per ambientar la festa els nins de l'escola han fet un llibre.

Dia 23 com cada any els al.lots de l'escola organitzaren un festival pro-viatge d'estudis. Enguany també ha estat prou corregut per tots els familiars dels al.lots participants.

NOCES

Dia 19 d'abril a Sant Llorenç tengué lloc el matrimoni d'en Miquel Bestard Estelrich i n'Antònia Servera Gayà. Enhorabona!

DEFUNCIONS

Bartomeu Sansó Servera mor a Sant Llorenç dia 24 de març a l'edat de 76 anys. Era casat. Al Cel sia.

Francesca Esquina Sansó era viuda. Va morir a Sant Llorenç el 25 de març a l'edat de 92 anys. Que la vegem en el Cel.

Joan Santandreu Pont era casat. Es va morir a Sant Llorenç a l'edat de 73 anys. Descansi en pau.

Joan Melis Pont, que també era casat, mor a Sant Llorenç dia 25 de març a l'edat de 69 anys. Al Cel sia.

Salvador Galmés Muntaner mor a Sant Llorenç dia 5 d'abril. Era casat i tenia 79 anys. Descansi en pau.

Guillem Miquel Matamalas era fadrí. Mor a Sant Llorenç dia 8 d'abril a l'edat de 66 anys. Al Cel sia.

Agustí Domenge Vaquer, viudo, mor a Sant Llorenç dia 10 d'abril a l'edat de 86 anys. Descansi en pau.

Catalina Riera Busquets mor a Sant Llorenç dia 15 d'abril a l'edat de 73 anys. Era casada. Descansi en pau.

Maria Galmés i Antònia Servera

ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL
Telèfon 569505 * SANT LLORENÇ

Esports

Poc han canviat les coses en relació als resultats del passat mes de març. Si ens posam en un pla pessimista hem de veure que el nostre equip ha descendit dos llocs; i, si per contra som optimistes, cal dir que encara es mantenen les esperances de salvació. El nombre de partits corresponents a aquesta edició és menor en relació a l'anterior; això es degut a les festes de Pàsqua, per una banda i, per l'altra, per raons d'impremta.

LA UNION 4, CARDASSAR 2.

El Cardassar guanyava 0-2 a falta de 25 minuts per a la fi del partit. Hi va haver una part per a cada equip: la primera, com hem vist, fou de clar domini visitant, que demostrà més força i entusiasme; la segona fou clarament de color local. Tot i les ganes que hi posaren els llorençins, no varen ésser suficients perquè s'emportassin qualche cosa positiva.

CARDASSAR 2, ARTÀ 1.

Partit molt disputat entre dos equips de la mateixa comarca. Fruit d'aquesta rivalitat és el fet que l'encontre no es decidís fins als darrers minuts; amb gol de Cànoves.

El Cardassar tengué la sort de cara durant algunes fases del partit, però això no significa -ni molt manco- que el Cardassar no meresqués la victòria.

Assenyalar que el camp estava ple de gom a gom.

ESCOLAR 1, CARDASSAR 0.

Partit esperat per molts d'aficionats degut a la màxima rivalitat existent entre aquests dos equips. A destacar que el joc no harmonitzà amb el bon temps que feia a Capdepera: els allà presents esperàvem molt més d'aquest partit. La millor línia dels visitants va ésser la defensa, que només va tenir una errada greu: el gol. Malgrat tot això que hem dit hem d'alabar la labor dels llorençins que esborraren en el camp la diferència existent entre aquests dos equips a la classificació.

Ara només cal esperar els resultats dels dos partits que manquen per a acabar la competició.

Jaume Galmés

ZONE ANVIL

GUIÓ I DIBUIXOS:
LLORENÇ RAMIS.

SA MALALTIA

Sa dolentia rebrota;
lo bo de mi se n'ha anat.
A s'octubre, antany passat,
em va fer desgraciat
perquè em repetí sa "gota".
Mentres no em 'cabi de fotre
sempre hauré d'engronçar es cap.
Me mir i veig es retrato
i jo mateix no em conec,
perquè dies no em 'guant dret
sense apoio d'es gaiato.
Jo vaig caure de memòria;
vaig pegar amb so cap en terra
i sang, com ferit de guerra!
Sort que torn cantar victòria!

ES SOCIALISTES

Vaja una passa més trista
que ets espanyols vàrem dar
quan partirem per votar
es Partit Socialista!
Sa brutor no es perd de vista
i és de tanta que n'hi ha!
Amb so govern que hi havia
es pobre estava content,
tenguent feina abastament,
menjava i se divertia.
I aquest ha estat tant dolent
i es puta no ho pareixia!
De lo que mos prometia
res de res hem arribat.
Lo que és ben cert que ha apoiat
matons i lladroneria.
Lo que no mos convenia
es puta mos ho ha donat!

ES PARENOSTRO DE L'ANY 40

Francesc nostro, vós qui estau
a sa cadira eixancat,
mos heu requisat es blat
i a s'estranger l'enviau,
i no vos preocupau
si noltros no n'hem menjat.
Vaja un brou que mos heu dat!
I encara és poc! I callau!
Es nostro pa de cada dia
donau-lo-mos, don Francesc,
que amb sa fam que jo patesc
sempre pareix que és migdia!
Que aquest Parenostro sia
p'es gloriós don Francesc:
lo que he patit i patesc
i tenc de patir algun dia,
que ho patissin, jo voldria,
en Franco, sa seva fia,
sa dona per companyia
i tot es seu parentesc!

MANAMENTS DE LA SANTA MARE ESGLÉSIA

Aixecar-se de matí
i berenar de bona hora,
i pegar fort an es vi.
I llavors tupar sa dona.

Es segon és es menjar
sa coca amb moltes taiades
i pegar bones butzades.
Sa dona, que mir d'allà.

Es tercer anar a sa taverna
-allà crien molts de gats-,
i fer molts de desbarats
a davant sa gent externa.

Es quart és de dinar
cada catorze anys un pic
i vetlar tota sa nit.
En de dia, flastomar.

Es quint és robar diners,
xuia, sobrassada i pa,
anar-se'n a confessar
i no dir-ho an es confés.

Aquests cinc manaments
s'enclouen en tres:
menjar, beure i no fer res
i conservar es mals pensaments.

Tomeu "Pistola"

És el mes en què la vegetació reviu i s'obren les flo

Es el mes en què la vegetació reviu i s'obren les flors; d'ací que els llatins l'anomenessin "aprilis", terme que enclou la idea d'obrir.

Durant aquest mes de l'any solen produir-se les darreres fredorades, prou intenses de vegades per a esser perjudicials a la salut del cos i als conreus. Els qui pateixen malalties cròniques cal que vagin en compte, perquè, segons opinió popular, la mort passa comptes de la hibernada. Però els qui aconsegueixen passar aquest mes tenen assegurada la vida per tot l'any.

Malalt que passa
Sant Marc,
arriba a Nadal.

A alguns indrets creuen que per l'abril la lluna és maligna. Si pren un to rogenc, congria gelades que maten els esplets i que tenyeixen de vermell els brots de les plantes. En aquest temps i durant la lluna vella és el moment més bo de l'any per a iniciar-se en la bruixeria, per a donar mal i lliurar-se a tota mena de pràctiques enciseres i endevinatòries.

Com que és l'època de l'apetència genèrica per a la majoria de les espècies animals, hom creu que és el millor temps per a matar mosques, rates i aranyes:

Si mates una rata per l'abril,
n'hauràs mortes mil.

També és el temps d'herbejar i de sembrar llavors toves i d'espiga curta, car l'herba arrencada aquest mes no rebrota. És l'hora de regar i de sembrar certes varietats d'alls i cebes.

És bon temps per a fer eixams nous i per a fer mudar les abelles d'arna. Per a fer aquesta feina cal estar dejú i és encara millor que hom hagi dejunat tres dies.

Dia 2, sant Urbà.- Se'l considera com a patró i advocat del vi; en aquest sentit el reclamaven la gent del camp que conreaven la vinya, i el tenien també per patró els boters. Hom l'invocava perquè el vi no li fes mal.

Dia 5, sant Vicenç Ferrer.- És el sant del qual contenen més llegendes i miracles. A Mallorca es conserven diverses trones des d'on, segons la tradició, va predicar. Conta la veu popular que, mentre predicava a Palma, se'l sentia perfectament des de les costes d'Alcúdia. Va profetitzar que Mallorca s'enfonsaria en el mar.

Dia 10, sant Alberic.- Conta la llegenda que va endegar un gran àpat per a tota una gentada de convidats que se li van presentar sobtadament, sense disposar d'altre element que un parell d'ous. Per aquest motiu se l'invoca perquè les gallines puguin molt.

Dia 15, santa Biduina.- Havia estat tintorera. Sucava les robes que volia tenyir dins d'un cossi d'aigua clara i les treia del color que li convenia. Amb una mateixa aigua tenyia d'una gran varietat de colors milers de peces de roba. És per això que els tintorers la tenien per patrona.

Dia 16, santa Engràcia.- Invocada contra els mals de cap. Ja ho diuen els goigs:

Per ço en vós el malalt sap
trobar remei promptament,
i entre tots, principalment,
els qui tenen mal de cap.

Dia 20, sant Marià.- Segons la tradició, era pastor de vaques i fou el qui va trobar la manera de fer formatge i mantega. Per efecte d'aquesta creença el tenien per advocat els qui traficaven en articles de llet.

Dia 23, sant Jordi.- Patró de Catalunya. Era cavaller i va combatre eficaçment moros i dracs. És present a diverses rondalles.

Dia 25, sant Marc.- Patró dels mestres de sabaters, un dels gremis de més renom i categoria de tots.

Dia 30, sant Pelegrí.- Hom l'invoca per al mal de cames, per a les nafres i per al dolor en general. Les dones que desitjaven dominar el seu marit també reclamaven l'ajut de sant Pelegrí perquè les ajudàs a posar-se els calçons, com vulgarment es diu.

Del "Costumari Català"

CA'S SERVERI
TALLER
MECÀNIC
REPARACIONS
EN GENERAL

Cardassar, 25 * SANT LLORENÇ

SUPERTIPU

L'ARTIGUE 86

AQUEST ARTICLE ESTA PATROCINAT PER LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA DEL GOVERN BALEAR, I HA ESTAT GESTIONAT A TRAVÉS DE L'ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA FORANA DE MALLORCA.

L'ODRE

Per Pep Bordoy

En un intent d'apropar-nos a la cultura del nostre poble hem dedicat un espai a una tradició ja perduda: la de fer odres.

Gràcies a la direcció de Miquel Seguí "L'amo en Miquel Dionís" seguirem el procés de manufacturació d'un odre, des de que s'agafa la cabra fins que està a punt per posar-hi l'oli.

Un odre, ens va explicar l'amo en Miquel, és un recipient que altre temps sols s'emprava per contenir oli, encara que al continent el feien servir per a vi.

Generalment es fa emprar una pell de cabra, la qual convé sigui grossa per tal que tinguin una bona cabuda; una vegada morta, la xapam de la cuixa fins als darreres i per aquest xap hi hem de treure tota la carn i els ossos. El més complicat és treure-hi la cuixa contrària a la del xap, ja que no ens dóna lloc per maniobrar. Mentrestant es va girant la pell i qual la tenim girada i els pèls queden dedins, és quan aprofitam per acurar la part que queda fora. Això es fa amb sal. A la cabra li hem de tallar el cap a fi de deixar marge per a poder fermar. Després també fermarem els tres peus i sols ens restarà tapar el forat per on hem tret la cabra. Aquest xap no es cus, hem de pensar que del temps que data l'odre (es perd en la història) no hi havia agulles; aleshores, què feim? S'agafa la pell i s'arrufa com si féssim un ventall de paper, li clavam un bastó, perquè no amolli la llendera que li fermarem. No vessa gens.

En temps de la postguerra civil l'odre s'emprava per a fer estraperlo. El menjar estava racionat, sobretot l'oli, perquè era un producte de primera necessitat produït pel pagès, i era el més perseguit per les autoritats. L'odre, com que era un recipient blan i bo de transportar, cabia dins un feix de rama, dins un sac de garroves i també es transportava davall una carretada de fems.

Si la cabra amb la qual feim l'odre és suficientment grossa 3 mesures, o sigui, 48 litres d'oli.

Quan dos odres eren carregats damunt un mul, amb una oliera, li donaven el nom de "somada". Si treim comptes, una somada són 96 litres d'oli.

Agraïm a l'amo en Miquel els seus coneixements i us animam a provar de fer-ne un. Aquí teniu les instruccions. Sort i ànim.

- * MATERIAL FOTOGRÀFIC
- * ARTICLES DE LABORATORI
- * FOTOGRAFIES DE MARGALIDA MOREY

S'ESTUDI

Baix d'es Cós, 11-E

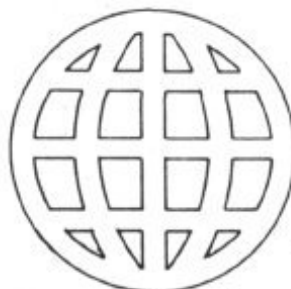
Tel. 55 40 78

MANACOR

CLÍNICA VETERINÀRIA

Passeig d'es Tren, 100
MANACOR
T. 554265

Burgues, s.n.
FELANITX
T. 581579

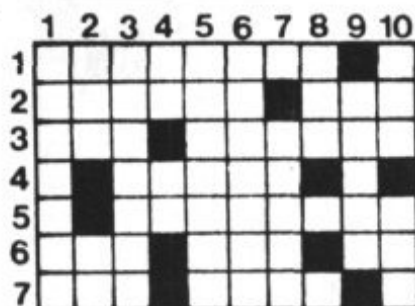

BINGO SALA IMPERIAL

- * Dies feiners, a partir de les 6
- * Dissabtes i festius, a partir de les 5

MANACOR

MOTS ENCREUATS

HORITZONTALS.- 1.-Massa de núvols. Símbol de l'oxigen. 2.-Posar una cosa davant d'una altra per fer-li obstacle. Arran. 3.-Massa d'aigua salada que cobreix una gran part de la superfície de la Terra. Arbre forestal oriünd de l'Amèrica del Nord, semblant al noguer. 4.-Consonant. Instrument de cirugia consistent en unes pinces petites. Símbol del nitrògen. Cobrar el redelme. 6.-Aire que s'escapa dels pulmons en l'expiració. Mamfer solípede. Nota musical. 7.-Cap cosa. Tallada arran. Cent.

VERTICALS.- 1.-Designar algú per, a un càrrec. 2.-En llenguatge infantívol moviment d'alçar una criatura enlaire. Al rev. pronom.

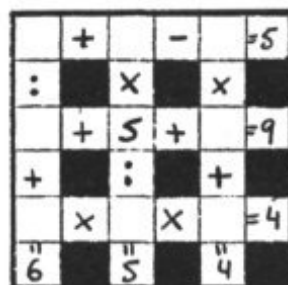
3.-Parts laterals d'un carrer. 4.-Pinyol de l'oliva i altres fruits. Nota musicals. 5.-Matar algú a pedrades. 6.-Natural de la Vall d'Aran. 7.-Cinc-cents. Dinars. 8.-Altar. Mil. Nom de lletra. 9.-Proveïr de nanses un cistell. 10.-Ondulació. Canal per on es condueixen les aigües per a regar o altres objectes.

SOPA DE LLETRES

C B C D E N O U T V S
M A J O R F S D M X E
D J R I G P R E T I R
R K E I H Q O S R T A
O L L M T S T P O U I
N S O A M A R U A P N
Z J S N D E T I P A E
O O L T A L E G R I A
F E M E N I A S T S Z
T O E S L S R Z I S F

ARITMÈTIC

Per resoldre'l heu de col·locar en els quadre en blanc les xifres corresponents, de tal manera que vertical i horitzontalment, efectuant les operacions indicades, donin la solució assenyalada.

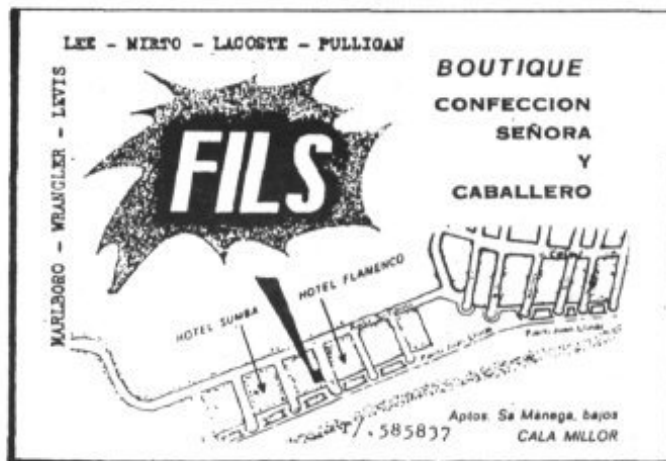

Dins aquesta sopa de lletres hi trobareu els noms de deu carrers del poble.

Maria Galmés

ENDEVINALLA

¿Quina eine una casa té que, sense cames, té cap, sol jeure dins un forat i sense falta s'ha mester?

SOLUCIONS

ENDEVINALLA.- És una clau.

RES RASA
ALE ASE RE
N REDEL MAR
E ERINA S
MAR PACANA
O POSAR RAN
NUVOLADA O

MOTS ENCREUATS

F E M E N I A S
A L E G R I A
T I S
M A R U O N
P O U T L O
S E I R
E D R
D M A J O R
N O U C

SOPA DE LLETRES

Maldament els punts que figuraven a l'orde del dia no fossin de lo més espectaculars i ganosos per una persona emocionalment normal -cementiris, policies municipals, padrons...- estava endarrer de veure com funcionarien els plens amb la nova compostura que han pactat els regidors, per això el di lluns 21 d'abril, després d'una partida de mesos de no haver pogut donar fe del que tramaven els nostres il.lustres capparees -bé sa-beu que no per culpa meva- i havent sopat a lo aviat -cosa que m'arribarà a destrempar el ventrei-, em vaig dirigir cap a la Sala ma nades desfetes disposat a contemplar un ajuntament "light" d'aquells que ara s'usen.

-¿I ho va esser de mel i sucre?

-Amb algunes reserves crec que podríem dir que sí.

-Si no t'expliques millor...

-Mira. Segons paraules del CDS i el PSOE, les comissions que ells presideixen ha-vien acordat una serie d'assumptes per dur a plenari i el batle no els havia inclòs a l'orde del dia. En Tomeu Mestre, visiblement mo-lest, va demanar que alguns punts fossin re-tirats en senyal de protesta ja que considerà que n'hi havia d'altres molt més urgents que no s'hi havien duit. Al final, emperò, torceren el coll i s'avingueren a discutir-los, deixant una altra vegada patent el cas que els fa el batle a l'hora de confeccionar l'orde del dia.

-¿I això et va venir de nou?

-No. A mi no.

-Ah!

-El que sí va funcionar -deixant, natural-ment, de banda el si ens agrada o no l'acor-dat- és que per primera vegada en no sé quants d'anys no va quedar cap tema damunt la taula, cosa no gens habitual a la Corporació llorencina i que convida a pensar en un inici de desbloqueig de l'aparell munici-pal.

-Idò hauran estat positius els pactes...

-En aquest sentit, sí. El problema és que ara volen que "tot lo que passi per comissió ha d'anar a missa", segons paraules de Mi-quel Mascaró, el que suposa que els plens ja són únicament per planta i en els quals ni tan sols es llegeixen els detalls dels projec-tes. Fins i tot remugaven si n'Antoni Cuc presentava esmenes a algunes propostes, oblidant que ell no havia acordat cap com-postura i que estava en el seu dret de propo-sar el que consideràs oportú. "Estic comple-tament d'acord en què els temes es discutei-xin a les comissions -manifestà- però que no oblidin mai que l'òrgan sobirà és el ple".

-Segons lo que dius pareix que va esser un ple molt seriós...

-No t'ho pensis. Figura't que s'engresca-ren en una discussió sobre l'altura mínima del nou municipal que han de menester. En Coll i en Tomeu Bovet trobaven que per esser vertaderament eficaços havien de fer més de vuit pams i mig d'alçada, mentres que n'Antoni Cuc, en Tomeu Carbó i en Mauri eren del parer que per passejar-se pel poble no hi emportava esser cap gradolàs. La resta dels regidors no es va voler agafar els dits amb un assumpte de tanta importància i va optar per l'abstenció.

-Sagrades! Ja són ganes d'allargar el ple!

-No me'n parlis! Un altre comentari digne d'esser registrat va esser el que féu en Mau-ri quan parlaren del padró municipal d'habi-tants que estan elaborant els funcionaris. Pa-reix esser -segons alguns dels presents- que els serverins envien els municipals casa per casa insinuant als ciutadans que si no s'em-padronen a Son Servera els seus fills no po-dran assistir a l'escola de Cala Millor. En Mauri, que ja la duu d'ells, amb la franquesa que el caracteritza s'amollà: "Si tornen veu-re en Xinet amb sa moto, es casco i es bloc, que el tanquin a sa presó de Sant Llo-renç i ja me'n cuidaré jo de guardar-lo".

ESPORTS

SOLER »« PONT

Carrer Nou, 35 T.569310 SANT LLORENÇ.

**POLLASTRES
ROSTITS**

Sureda, 1
Telèfon 570624

CORPUS CHRISTI

"Corpus: Festivitat que se celebra el dijous següent a l'octava de la Pentecosta per a commemorar amb solemnitat especial l'eucaristia. Fruit de la pietat popular medieval i impulsada sobretot per Santa Juliana de Lieja (1193-1255), la celebració fou establerta per Urbà IV el 1264 i universalitzada per Joan XXII el 1316..."(*)

Què és, què representa el Corpus ara i aquí? ¿Com respondria a la qüestió la generalitat de la gent llorencina? Imagin les respostes de la gent dels 20 anys: Corpus? Pss. i també les de la gent de més de 60: Oh! Ni els aucells duïen busques al seu niu! Saps que ha canviat, fiet! Els meus records d'infantesa són agradables, car malgrat la incomoditat que suposava l'estrena de la roba nova d'estiu -no exempta d'una certa vanitat- record el plaer de veure els carrers de la vila per on passava la processó plens de cossiols de fulles lluentes i la varietat dels colorins dels pètals que, mesclats amb verds, trepijàvem. L'ambient, el flaire resultava nou, festiu, fins i tot màgic.

També record la calor que solien passar els qui portaven el ciri i no per les ones calorífiques que pogués desprendre el ble en-

cès, sinó pels "trajes" i les corbates, aquelles mudes que s'empraven clares vegades a l'any (Al casar-se, en els morts propers, pel Corpus i poca cosa més). Calor que també solien passar els capellans i que contrastava amb el relatiu benestar d'aquells que des de l'ombra la miraven passar.

Amb tot i amb això, cal reconèixer que els records que guard no són comparables, ni molt manco, amb els que pot suggerir la fotografia (que podria pertànyer a alguna celebració singular).

El marc que volta les persones parla per ell mateix. ¿Quina força seria capaç de moure les mans necessàries per enramellar avui el carrer Major d'aquesta manera? Fixau-vos en els detalls!

Avui aquest Sant Llorenç d'ahir és impen-sable i no fàcilment comprensible. Qüestió de fe'ó d'imposicions socials?

Una anàlisi desapassionada fa difícilment comprensibles tota una sèrie de manifestacions populars si no s'empra l'òptica d'allò que els sociòlegs anomenen nacional-catolicisme.

Guillem Pont